

Κατὰ τὸ 1968 ἐγένοντο αἱ ἀκόλουθοι ἐργασίαι μικρῶν ἀνασκαφῶν καὶ περισυλλογῆς ἀρχαιοτήτων. Κατὰ τὸν Ἰανουάριον συνεχίσθη διὰ τῆς ἐπιμελητρίας δίδος ᾽Α. Λεμπέση ἡ ἀρξαμένη τὸν Δεκέμβριον τοῦ προηγουμένου ἔτους ἀνασκαφὴ τοῦ σπηλαιώδους λαξευτοῦ ΜΜ ΙΙΑ - ΥΜ Ι τάφου τοῦ Π ό ρ ο υ μὲ ἀξιολογώτατα εὑρήματα, περὶ ὧν ἐδημοσιεύθη ἤδη συνοπτικὴ ἔκθεσις (Ἔργον 1967, σ. 121 ἑξ.).

Ἐκ τοῦ χωρίου Ἀ γ ί ο υ Μ ύ ρ ω ν ο ς (θέσεως Ἀπάνω Βρύση) περισυνελέγησαν τὸν Ἰούλιον εἰς ταφικὸς πίθος, ὅστις ἔκειτο ἀνεστραμμένος μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὰ κάτω, μία ἑλλειψοειδὴς σαρκοφάγος καὶ τεμάχια ἑτέρας σαρκοφάγου. Αὗται, ὥς καὶ ὁ πίθος, συνεκρατοῦντο διὰ λίθων τοποθετημένων κυκλικῶς ἀποτελουμένων οὕτω προχείρων ταφικῶν περιφραγμάτων. Χαρακτηριστικὰ ὄστρακα ἐπιβεβαιοῦν τὴν χρονολόγησιν κατὰ τοὺς ΜΜ ΙΑ καὶ Β χρόνους. Ἀνευρέθησαν ἐπίσης ἄωτά τινα κύπελλα, εἰς λύχνος πῆλινος καὶ μικρὸν φωλεόσχημον ἄγγειον ἐκ λευκοῦ λίθου (πίν. 165β). Εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον εἶχον εὑρεθῇ καὶ παλαιότερον λάρνακες, ταφικὸι πίθοι καὶ ἄγγεῖα λίθινα (Ἔργον 1967, σ. 117 ἑξ.). Ἐπιβεβαιοῦται οὕτω ἡ ὑπαρξίς ἀξιολόγου νεκροπόλεως τῶν τελευταίων προανακτορικῶν καὶ τῶν παλαιοανακτορικῶν χρόνων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀγίου Μύρωνος. Αἱ λάρνακες καὶ οἱ πίθοι δὲν συνεκολλήθησαν ἀκόμη.

Παρὰ τὸν Κ α λ ο χ ω ρ α φ ί τ η ν Πυργιωτίσσης, ὅπου καὶ πρὸ ἐτῶν εἶχεν ἀνακαλυφθῇ λαξευτὸς ΥΜ ΙΙΒ τάφος ἀνασκαφεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ Κ. Δαβάρα (ΑΔ 17, 1961/62, σ. 286 ἑξ.), εὑρέθη καὶ ἐφέτος κατὰ τύχην θάλαμος ἀναλόγου τάφου σωζόμενος κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ἔχων μεγίστην διάμετρον 2.42 μ., ἐκ τοῦ ὁποῦ περισυνελέγησαν ἐνδιαφέροντα δειγμάτων τοῦ τέλους τοῦ ΙΙΒ ρυθμοῦ μὲ διακόσμησιν σχηματικῶν ὀκταπόδων, ροδάκων, ἡμικυκλίων, ραβδώσεων κλπ. Συνολικῶς ἀνευρέθησαν 23 πῆλινα ἄγγεῖα, κατὰ τὸ πλεῖστον μικροὶ ψευδόστομοι ἀμφορεῖς (πίν. 165γ) καὶ προχοῖδια, ὥς καὶ πέντε λίθινα σφονδύλια κωνικά. Εἰς τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου παρὰ τὸ τοίχωμα ὑπῆρχε λαξευτὴ θήκη διὰ τὸν νεκρὸν.

Εἰς τὸν Π ρ ι ν ι ᾱ ν ἐξετελέσθη διὰ τῆς ἐπιμελητρίας δίδος ᾽Α. Λεμ-

πέση μικρὰ δοκιμὴ εἰς τὸν χώρον τῆς ἐστίας τοῦ ναοῦ Α, τὸν ὅποιον εἶχον τελευταίως ἀναμοχλεύσει ἀρχαιοκάπηλοι. Ἡ δοκιμὴ διεπίστωσε τὴν ὑπαρξίν στρώματος πάχους 45 ἐκ. περιέχοντος ὄστρακα ὑστέρων γεωμετρικῶν χρόνων, κάτωθεν δὲ αὐτοῦ ἀνευρέθη στρώσις ἀργῶν λίθων καὶ ὑπ' αὐτὴν στρώμα ὀστέων καὶ ἀνθρώκων μὲ ὄστρακα ΥΜ ΠΙΒ καὶ Γ χρόνων. Δὲν ἐπεβεβαιώθη ἂν πρόκειται περὶ λειψάνων λατρείας προηγηθείσης τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ, τὸ πρᾶγμα ὅμως εἶναι πιθανόν.

Εἰς τὴν Λύττον ἐπὶ τοῦ δεσπόζοντος τοῦ χωρίου Ξειδᾶς λόφου ἔγινε διὰ τῆς ἐπιμελητορίας δίδος Ἀ. Λεμπέση πρόχειρος ἔρευνα ἀποβλέπουσα εἰς τὴν περισυλλογὴν τεμαχίων ἀναγλύφων πίθων, ἀρχαϊκῶν χρόνων. Περισυνελέγησαν τμήματα τριῶν τοῦλάχιστον μεγάλων πίθων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο ἔχουν ἀνάγλυφον διακόσμησιν σφιγγῶν (πίν. 166α) καὶ γρουπῶν, ὁ δὲ τρίτος ἔντυπον διακόσμησιν ροδάκων καὶ φυλλοειδῶν θεμάτων. Οἱ ἀνάγλυφοι πίθοι ἀνάγονται πιθανῶς εἰς τὸ τρίτον τέταρτον τοῦ 7ου αἰῶνος π. Χ. Ἐλπίζεται ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ περαιτέρω ἐξερεύνησις τῆς περιοχῆς διὰ συστηματικῆς σκαφῆς, ὥστε νὰ περισυλλεγοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα τεμάχια τῶν πίθων. Πιθανῶς ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ λόφου, ἔξετείνετο ἡ πόλις τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων. Σημειωτέον ὅτι παρατηρήθησαν καὶ τοῖχοι οἰκοδομημάτων καὶ λείψανα πλακοστρώτου ὡς καὶ δύο βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔβαινον πίθοι. Ἀπὸ τὴν αὐτὴν περιοχὴν καὶ δὴ ἀπὸ τὸ χωρίον Ξειδᾶς μετεφέρθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον δύο ἐπιτάφια ἐνεπίγραφα σήματα, ἥτοι στήλη ὀρθογωνίου σχήματος, δημοσιευθεῖσα ἤδη ὑπὸ τῆς Guarducci (IC XVIII, 98), καὶ ἕτερον, σχήματος πεσσοῦ, μὲ ἐπιγραφὴν τοῦ 3ου αἰῶνος μ. Χ. :

*Δαματρία
Ματροδώρ-
ω κυρίῳ μνή-
μης χάριν.*

Εἰς Ἴναιον (Τσοῦτσουρον) ἐξετελέσθη μικρὰ ἐργασία διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ χαρακτῆρος χώρου, ὅστις εἶχε θεωρηθῇ ὡς τάφος. Διεπιστώθη ὅτι πρόκειται περὶ κατωφλίου οἰκοδομήματος, τοῦ ὁποίου εἶναι ὁρατὰ καὶ ἄλλα τμήματα.

Ἀρνητικὴ ἀπέβη ἡ ἔρευνα καὶ εἰς Καστέλλιανὰ - Ἀγίους Ἀποστόλους, ὅπου κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς Χωροφυλακῆς εἶχον ἔλθει εἰς φῶς ἀρχαιότητες, εἰς θέσιν Χρυσαφίδα. Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν παρὰ τὰ Καλύβια διεπιστώθη σειρὰ ρωμαϊκῶν τάφων συλημένων, νοτίως δὲ τῆς Χρυσαφίδας ἐπὶ τοῦ λόφου λείψανα οἰκοδομήματος μετὰ κεράμων καὶ τμημάτων κίονος. Ἐκ τοῦ Καστέλλου τῆς αὐτῆς περιοχῆς περισυνελέ-

γησαν τεμάχια πίθων μινωικῶν χρόνων μετὴν χαρακτηριστικὴν διακόσμησιν σχοινίων.

Ἐκ τῆς παραλίας Γ ο υ β ῶ ν ἀνατολικῶς τοῦ Ἡρακλείου, ἐκ τῆς θέσεως Σβούρου Μετόχι, ἐξήχθησαν καὶ μετεφέρθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου τέσσαρες λάρνακες ἑλλειψοειδεῖς τῆς ἀρχῆς τῶν νεοανακτορικῶν χρόνων (ΜΜ ΙΙΑ), ἐκ τῶν ὁποίων μία σώζει διακόσμησιν μετὰ παχείας λευκᾶς σπείρας (πίν. 166β).

Ἀπὸ τὸ Κ α ρ ν ᾶ ρ ι παρὰ τὰς Ἀρχάνας περισυνελέγη ἀξιόλογος λατινικὴ ἐπιγραφὴ μνημονεύουσα τὸν αὐτοκράτορα Δομιτιανόν (81 - 96 μ.Χ.). Σημειωτέον ὅτι σπανίζουν λατινικαὶ ἐπιγραφαὶ ἐκ τῶν χρόνων τούτων ἐν Κρήτῃ.

Ἐκ τοῦ χωρίου Ἀ γ ι ἔ ς Π α ρ α σ κ ι ἔ ς περισυνελέγη πίθος (πίν. 165α) ἀπολήγων κάτω εἰς κόμβον καὶ φέρων ἐπιγραφὴν, τῆς ὁποίας ἀναγινώσκεται τὸ τέλος . . . ΡΙΚΟΥ. Εἶναι ἀσφαλῶς αἱ τελευταῖαι συλλαβαὶ ὀνόματος κυρίου ἢ ἐθνικοῦ. Ὁ πίθος ἀνήκει εἰς τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

α. Πίθος ἐνεπίγραφος ἐξ Ἀγιῶν
Παρασκιῶν.

β. Λίθινον φωλεόσχημον ἀγγεῖον
ἐξ Ἀγίου Μύρωνος.

γ. Ψευδόστομοι ἀμφορεῖς ἐκ τοῦ τάφου Καλοχωραφίτη.

α. Τεμάχιον ἀναγλύφου πίθου ἐκ Λύττου.

β. Λάρναξ ἐκ τῆς παραλίας Γουβῶν Ἡρακλείου.